

2006REG29
Aan Provinciale Staten
t.b.v. statencommissie Ruimte en Groen
27 maart 2006

Datum : 13 maart 2006
Uw Kenmerk :
Ons kenmerk :
Contactpersoon : René Tasseron
Doorkiesnr. : 3272

Onderwerp: Consequenties van de uitspraak van de Raad van State in de zaak Epe, voor het
Reconstructieplan Gelderse Vallei/Utrecht-Oost

In het kader van de informatievoorziening treft u hierbij:

Bijlage 1, met meer uitgebreide achtergrondinformatie over de zaak Epe. Die bijlage is opgesteld in samenwerking met het Programmabureau Vallei van de Reconstructiecommissie/Stichting Vernieuwing Gelderse Vallei (SVGv) en de provincie Gelderland.

Bijlage 2, met een kort verslag van de zitting van de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRS) over de beroepen ingediend tegen de vaststelling en goedkeuring van het Reconstructieplan Gelderse Vallei/Utrecht-Oost

Aanleiding

Vragen in een vorige commissie vergadering

Achtergrond/eerdere besluiten

In een vorige commissie REG vergadering zijn vragen gesteld over de uitspraak van de voorzitter van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRS) in voorlopige voorziening, over landbouwontwikkelingsgebied in Epe (Reconstructieplan Veluwe) en de mogelijke consequenties er van voor het Reconstructieplan Gelderse Vallei/Utrecht-Oost.

Over enige tijd is de uitspraak van de ABRS in de bodemprocedure van de zaak Epe, over het Reconstructieplan Veluwe te verwachten.

De consequentie van de uitspraak van de voorzitter van de ABRS kan pas duidelijk worden als er een uitspraak in de bodemprocedure van de ABRS is over het Reconstructieplan Veluwe.

Voor het Reconstructieplan Gelderse Vallei/Utrecht-Oost is naar onze inschatting een vergelijkbare uitspraak niet te verwachten. De ABRS zal naar onze inschatting ons plan op dit aspect niet ambtshalve toetsen, omdat het niet gaat om schending van voorschriften die van openbare orde zijn. De uitspraak is wel in afgeleide zin van belang. Een concreet geval zou er toe zou kunnen leiden dat de uitspraken in ons reconstructieplan over het niet van toepassing zijn van art 27, 2 en 3 Rwc door de bestuursrechter buiten toepassing worden gelaten.

Vervolgprocedure/voortgang

1. Wij beraden ons, in overleg met de provincie Gelderland, de ministeries LNV en VROM, de Reconstructiecommissie/SVGv en de gemeenten, op:
 - de eventuele gezamenlijke inbreng van de verwerende partijen (provincie en rijk) in de bodemprocedure van de zaak Epe, over het Reconstructieplan Veluwe,
 - de te nemen stappen, indien de ABRS in bodemprocedure van de zaak Epe, over het Reconstructieplan Veluwe, blijft bij haar standpunt uitgesproken in de voorlopige voorziening van de zaak Epe.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,
De voorzitter, mr. B. Staal
De secretaris, drs. H.H. Sietsma

Uitspraak van de Raad van State over landbouwontwikkelingsgebied in Epe en de mogelijke consequenties voor het Reconstructieplan Gelderse Vallei/Utrecht-Oost

De Raad van State heeft op 6 januari 2006 een uitspraak gedaan over het landbouwontwikkelingsgebied in Epe (Veluwe). Deze uitspraak kan gevolgen hebben voor het Reconstructieplan Gelderse Vallei/Utrecht-Oost. In deze notitie probeert de SVGV de consequenties van deze uitspraak in kaart te brengen.

Wat is er gebeurd?

De uitspraak draait om een nertsenhouder die zijn bedrijf wil vestigen in het landbouwontwikkelingsgebied in Epe. Deze plaats valt binnen het reconstructiegebied Veluwe waarvoor de provincie Gelderland het Reconstructieplan Veluwe heeft vastgesteld met onder meer de aanwijzing van landbouwontwikkelingsgebieden. In deze gebieden krijgen intensieve veehouderijbedrijven meer uitbreidingsmogelijkheden dan in de overige gebieden (verwevings- en extensiveringsgebied) van het reconstructieplan.

De provincie Gelderland wilde de nertsenhouder een subsidie verlenen voor het verplaatsen van zijn bedrijf. Deze bedrijfsverplaatsing is echter in strijd met het bestaande bestemmingsplan van de gemeente. De gemeente Epe is tegen deze nertsenhouderij op deze locatie en wil om die reden ook niet het bestemmingsplan aanpassen.

De gemeente wilde voorkomen dat de nertsenhouder bij het indienen van een bouwaanvraag gebruik zou maken van de mogelijkheid die het Reconstructieplan Veluwe biedt in het landbouwontwikkelingsgebied. Hij zou zich daarbij kunnen beroepen op de toepassing van de wettelijke mogelijkheid die artikel 27 lid 2 en 3 van de Reconstructiewet biedt.

De gemeente Epe heeft bezwaar geuit tegen deze aanwijzing van het landbouwontwikkelingsgebied in Epe en is in beroep gegaan bij de Raad van State. Op verzoek van de gemeente heeft de voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State een voorlopige voorziening getroffen. Op grond van deze uitspraak wordt de toepassing van artikel 27 bij dit landbouwontwikkelingsgebied in Epe geschorst. De uitspraak is een voorlopige voorziening en krijgt een vervolg in een bodemprocedure over de beroepen tegen het Reconstructieplan Veluwe.

Achtergrond van de problematiek

In de Reconstructiewet is in artikel 27 lid 1 vastgelegd dat 'delen van het reconstructieplan' kunnen gelden als een voorbereidingsbesluit voor onbepaalde tijd. Dit is onder andere gebeurd bij de landbouwontwikkelingsgebieden uit het reconstructieplan. Dit betekent dat een gemeente alle bouwaanvragen moet aanhouden, oftewel niet zonder meer een bouwvergunning kan verlenen op grond van het rechtsgeldende bestemmingsplan.

In artikel 27 lid 2 van de Reconstructiewet staat aangegeven dat deze aanhoudingsplicht niet geldt voor bouwplannen die in overeenstemming zijn met het rechtsgeldende bestemmingsplan en die dienen ter uitvoering van het Reconstructieplan.

Artikel 27 lid 3 van de Reconstructiewet is van toepassing in het geval van bouwplannen waar het geldende bestemmingsplan en het reconstructieplan met elkaar strijdig zijn. In die situatie geldt het reconstructieplan als een vrijstelling van het rechtsgeldende bestemmingsplan (als bedoeld in artikel 19 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening). In dat geval 'overruled' als het ware het reconstructieplan het bestemmingsplan.

Knip tussen artikel 27 lid 1 en artikel 27 lid 2 en 3

In het Reconstructieplan Veluwe is vastgelegd dat de landbouwontwikkelingsgebieden vallen onder artikel 27 lid 1 (dus voorbereidingsbescherming, oftewel aanhouding van bouwaanvragen voor onbeperkte duur). Dat geldt voor het landbouwontwikkelingsgebied in Epe, maar ook voor de andere gezoneerde gebieden als de overige landbouwontwikkelingsgebieden en de extensiverings- en verwevingsgebieden.

Tegelijkertijd is door de provincie Gelderland ervoor gekozen om voor de landbouwontwikkelingsgebieden in zijn totaliteit niet artikel 27 lid 2 en 3 van toepassing te laten zijn. Dit is gebeurd om een bij toepassing van een vrijstelling en dergelijke op gemeentelijk niveau een afweging van alle in het geding zijnde belangen te kunnen maken. Op deze manier heeft de provincie Gelderland een knip gemaakt tussen artikel 27 lid 1 enerzijds en artikel 27 lid 2 en 3 anderzijds.

Uitspraak van Raad van State

De Raad van State stelt in de voorlopige voorziening dat de provincie Gelderland de doorwerking naar het bestemmingsplan uit artikel 27 niet slechts ten dele (wel voor artikel 27 lid 1, niet voor artikel 27 lid 2 en 3) van toepassing kan verklaren. Om die reden schorst de Raad van State de toepassing van artikel 27 lid 1 voor het landbouwontwikkelingsgebied in Epe. Dit betekent dat voor dit landbouwontwikkelingsgebied het rechtsgeldende bestemmingsplan het toetsingskader is voor bouwaanvragen.

Overigens doet de voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak al een schot voor de boeg door te melden dat in de bodemprocedure de Raad van State waarschijnlijk tot een zelfde uitspraak zal komen.

Wat zijn de consequenties van deze uitspraak?

Als de voorbereidingsbescherming (oftewel de aanhoudingsplicht van bouwaanvragen) wordt geschorst, dan kan dit consequenties hebben voor de uitvoering van het reconstructieplan. Bijvoorbeeld een (agraris) ondernemer kan op basis van een rechtsgeldig bestemmingsplan zijn bedrijf meer vergroten dan in het reconstructieplan is vastgelegd. De realisatie van de doelen uit het reconstructieplan kan daarmee in gevaar komen of kan vertraging oplopen.

Wat betekent dit voor het Reconstructieplan Gelderse Vallei/Utrecht-Oost?

Voorlopig niets, want de voorlopige voorziening van de Raad van State geldt alleen voor het landbouwontwikkelingsgebied in Epe. Ook bij de ingediende bezwaren tegen het Reconstructieplan Gelderse Vallei/Utrecht-Oost zijn geen soortgelijke bezwaren als de gemeente Epe ingediend. Toch kan niet worden volgehouden dat de uitspraak rondom het landbouwontwikkelingsgebied in Epe geen invloed heeft op het Reconstructieplan Gelderse Vallei/Utrecht-Oost. De tweedeling in artikel 27 lid 1 enerzijds en lid 2 en 3 anderzijds is ook bij het Reconstructieplan Gelderse Vallei/Utrecht-Oost doorgevoerd.

Verslag van de zitting van de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State over de beroepen ingediend tegen de vaststelling en goedkeuring van het Reconstructieplan Gelderse Vallei/Utrecht–Oost

In de zitting bij de Raad van State, Afdeling bestuursrechtspraak, op 3 februari 2006 zijn uitsluitend de beroepen van de 7 reclamanten aan de orde geweest.

Alle partijen waren vertegenwoordigd en 3 van de 7 reclamanten waren ook zelf aanwezig.

De zitting richtte zich op het onderzoek naar de feiten en rechtskundige aspecten.

Het onderzoek naar de feiten richtte zich vooral op de reconstructiezonering intensieve veehouderij. Details over de onderbouwing van de gekozen grenzen en de motivering ervan in enkele bijzondere omstandigheden. Verder kwamen aan de orde vragen als de onderbouwing van de grieven (argumenten in de beroepschriften), het aantoonbaar belang van reclamanten. Op de punten van zonering, de situering van reclamanten en de betekenis van het reconstructieplan voor de intensieve veehouderijbedrijven van reclamanten is veel toelichting gegeven en duidelijkheid verschaft. Toch blijven er meningsverschillen.

Bij de rechtskundige aspecten ging het om de ontvankelijkheid van de beroepen, de mate dat de beroepen zich richten op bindende elementen in het reconstructieplan. Het merendeel van de beroepen kregen inhoudelijke aandacht. Een aantal algemene bezwaren waren enerzijds buiten het kader van het reconstructieplan en anderzijds achterhaald door nieuwe ontwikkelingen en duidelijker regels en zijn allen ingetrokken.

De Raad van State streeft er naar over 6 weken schriftelijk uitspraak te doen, gelet op de complexiteit is een verdaging zeer waarschijnlijk.